

HRADEC KRÁLOVÉ

VYSOKÁ ŠKOLA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Termovizní monitoring tepelných ostrovů jako nástroj pro udržitelné klima ve městech

Ing. Pavel Struha

Statutární město Hradec Králové, Vysoká škola regionálního rozvoje

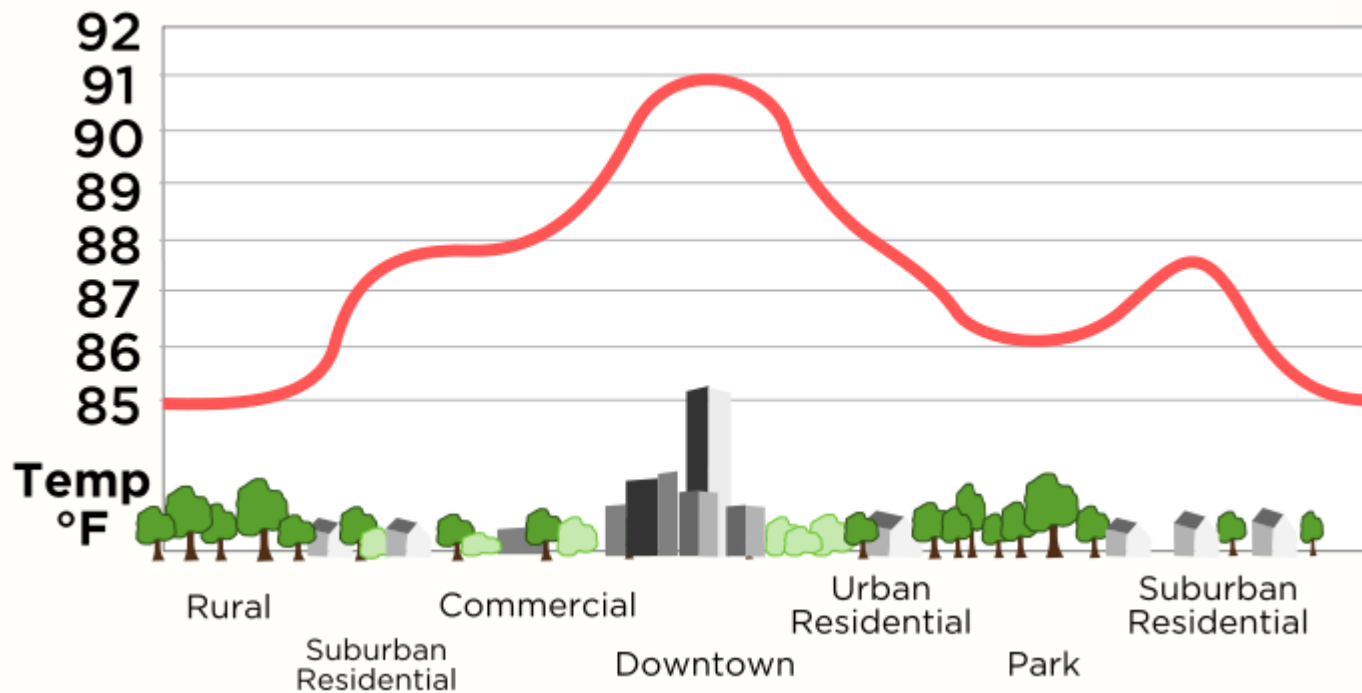
Doc. Ing. arch Vladimíra Šilhánková, Ph.D.

Mgr. Michael Pondělíček, Ph.D.

Vysoká škola regionálního rozvoje

MĚSTSKÉ TEPELNÉ OSTROVY (URBAN HEAT ISLANDS - UHI)

URBAN HEAT ISLAND PROFILE

Příčiny vzniku městských tepelných ostrovů:

- Zástavby, které vykazují značně vyšších teplot než jejich okolí.
- Intenzita UHI – rozdíl teploty vzduchu uvnitř města a v okolním venkovském prostředí.
- Zastavěné plochy absorbují více tepla než venkovské.
- Vysoké budovy poskytují více plochy pro absorpci slunečního záření, brání průchodu větru.
- Vliv koncentrované lidské činnosti, zplodiny aut. dopravy, průmyslu
- Teplotní rozdíly jsou nejvýraznější při přímém slunečním svitu a slabém větru či bezvětří.

- Teplotní rozdíly jsou nejvýraznější při přímém slunečním svitu a slabém větru či bezvětří.

*Smyslem monitoringu tepelných ostrovů je určení **teplotních rozdílů** mezi jednotlivými **typy povrchů**, jako je beton, asfalt, druhy dlažby, zelený povrch, vzrostlé stromy či vodní prvky a **vytvoření metodiky** při navrhování struktur veřejných ploch ve městě.*

Snímkování „tepelných ostrovů“ proběhlo v rámci projektu **„Adaptace sídel na změnu klimatu - praktická řešení a sdílení zkušeností“** z iniciativy magistrátu Statutárního města Hradce Králové, jako participujícího člena projektu.

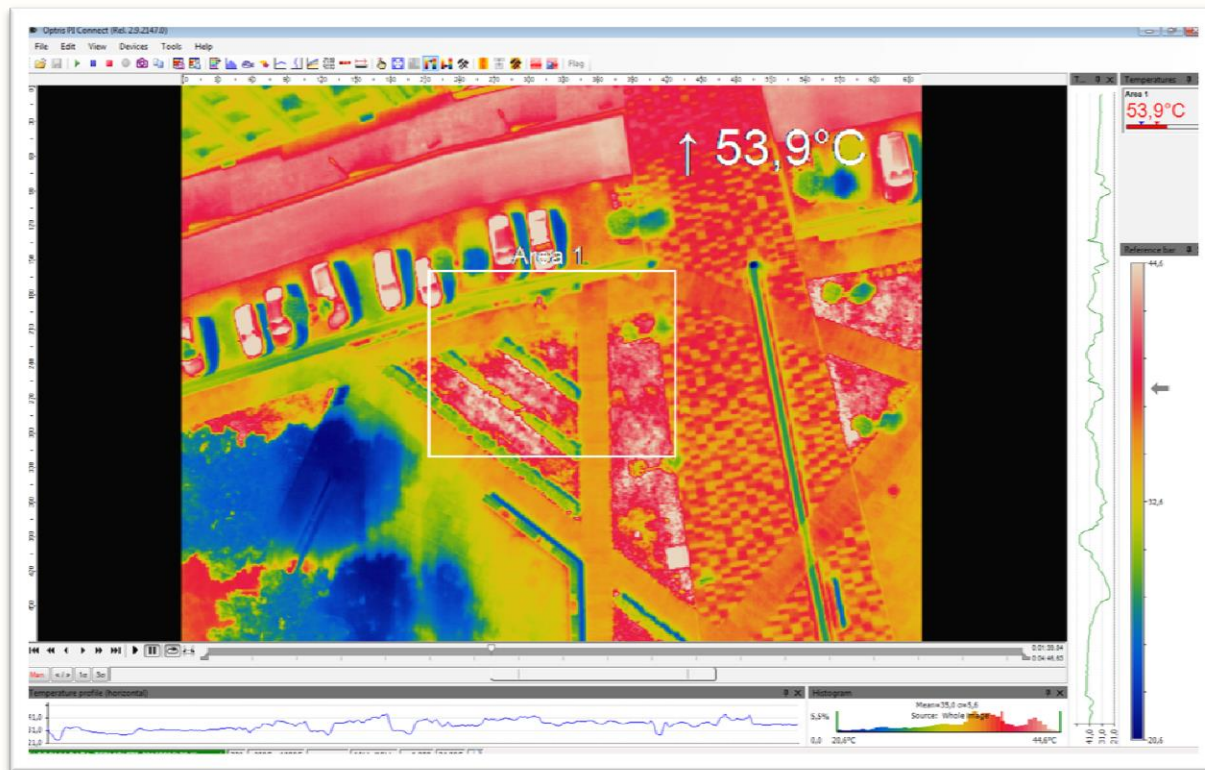
<http://www.adaptacesidel.cz>

Termovize – základní principy:

- Termografie – termovize (Thermovision, dnes FLIR – první výrobce termovizních kamer).
- Zkoumání rozložení teplotního pole na povrchu zkoumaného předmětu.
- Výsledek snímání – termogram (IR data neviditelná lidským okem, převedená na viditelné spektrum).

**SW Optris
PI Connect**

Než začneme létat - technika:

Dron Robodrone Kingfisher

- Výrobce Robodrone Industries s.r.o. Brno
- Laskavě zapůjčila firma KELCOM International, s.r.o. Hradec Králové

Max hmotnost [kg]	10
Max výdrž [min]	45
Max dosah [km]	15
Max rychlost [km/h]	70
Rozměry trupu [mm]	1200x1400x220
Odolnost větru [m/s]	< 8 (17.9mph / 28.8km/h)
Servisní intervaly [hrs]	50 / 100
Max dostup [m]	1000
Příprava ke vzletu [min]	< 5
Operační teplota	-10 ~ + 50 st.C

Termovizní kamera OPTRIS PI 640

- Nejmenší dostupná termovizní kamera
- interpretace dat – SW Optris PI Connect (Optris)

Optické rozlišení:	640 x 480 pixelů
Teplotní rozsah:	-20 °C až 900 °C
Spektrální rozsah:	7,5 až 13 μm
Obnovovací frekvence obrazu	32 Hz

Příprava na snímkování:

- Volba nosiče a kamery
- Povolení ÚCL k činnosti nad zástavbou
- Schválení majitele pozemku
- Vyklizení prostoru vzletu a přistání

Dron a příslušenství:

- Nabití baterií, příprava palubního počítače a paměťového média
- konektivita
- Kontrola snímané oblasti na externím počítači (vzdálená plocha palubního PC)

Než začneme létat v intravilánu:

- Povolení Úřadu pro civilní letectví (ÚCL). Vzhledem k nestálosti požadovaného počasí je dobré žádat o více termínů. Povolení ÚCL se uděluje jednorázově na tyto pevně stanovené termíny.
- Zajistit povolení záboru komunikace - odbor správy majetku příslušného obecního úřadu.
- Uvědomit řízení letového provozu na řídicí věži na letišti (pokud je letiště poblíž – kvůli případné eliminaci střetu se zasahující helikoptérou IZS).
- Zajistit součinnost s městskou policií a PČR při vyklízení vzletové a přistávací plochy a zajištění bezpečnosti.
- Technicky musí být zajištěna neustálá on-line komunikace operátora s dronem. V intravilánu nelze realizovat automatický let podle nastavených náletových os.
- Operátor dronu musí mít platnou leteckou licenci a komerční dron musí mít licenci ÚCL.

Snímkování „tepelných ostrovů“ v Hradci Králové (srpen 2016)

Klimatické podmínky

v čase snímkování nebyly nijak extrémní, spíše typické pro danou roční dobu a čas – *převážně jasno, bezvětří.*

Teplota vzduchu ve stínu, měřena ve 2 metrech nad zemí byla 24 – 26 stupňů Celsia.

Náměstí 28. října

Před rekonstrukcí:

- Zelené plochy (trávníky) zabíraly cca **30** % plochy náměstí
- **18** vzrostlých stromů

Po rekonstrukci:

- Zelené plochy (spíše záhony s řadami keřů) zabírají cca **11** % plochy náměstí
- **4** vzrostlé stromy

Bylo rekonstruováno v letech **2012** a **2013** podle návrhu kolektivu Ing. arch. Martin Hájek, Bc. Václav Hájek, Bc. Radka Košťálová.

Náměstí 28. října – zelené plochy před a po rekonstrukci

Zdroj – GIS Statutárního města Hradce Králové

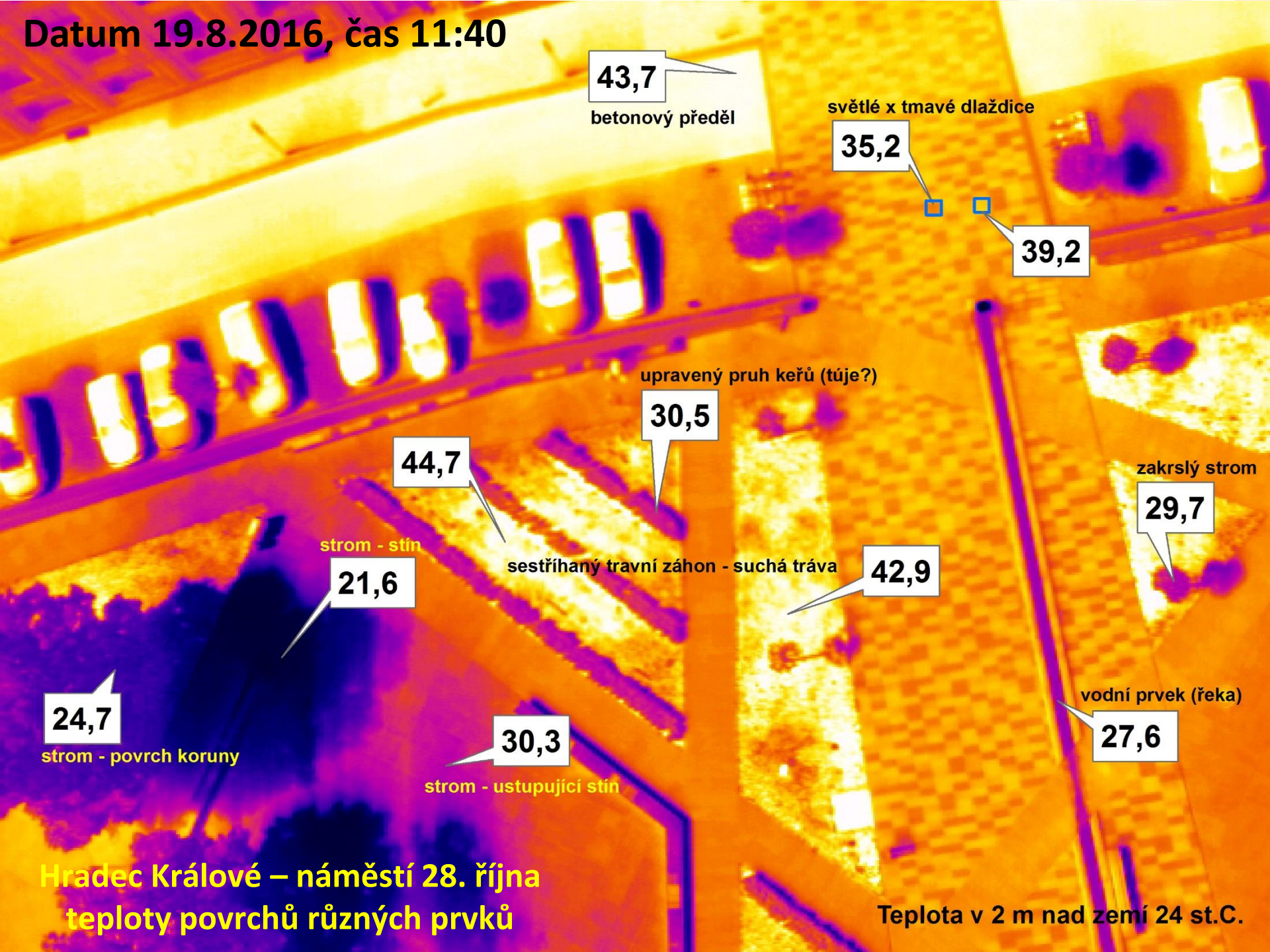

Plochy:

- Řešená plocha (9 956,8 m²)
- Zeleň - stav 2005 (2 668,6 m²)
- Zeleň - stav 2015 (875,5 m²)
- Vodní prvky 2015 (12,6 m²)

Datum 19.8.2016, čas 11:40

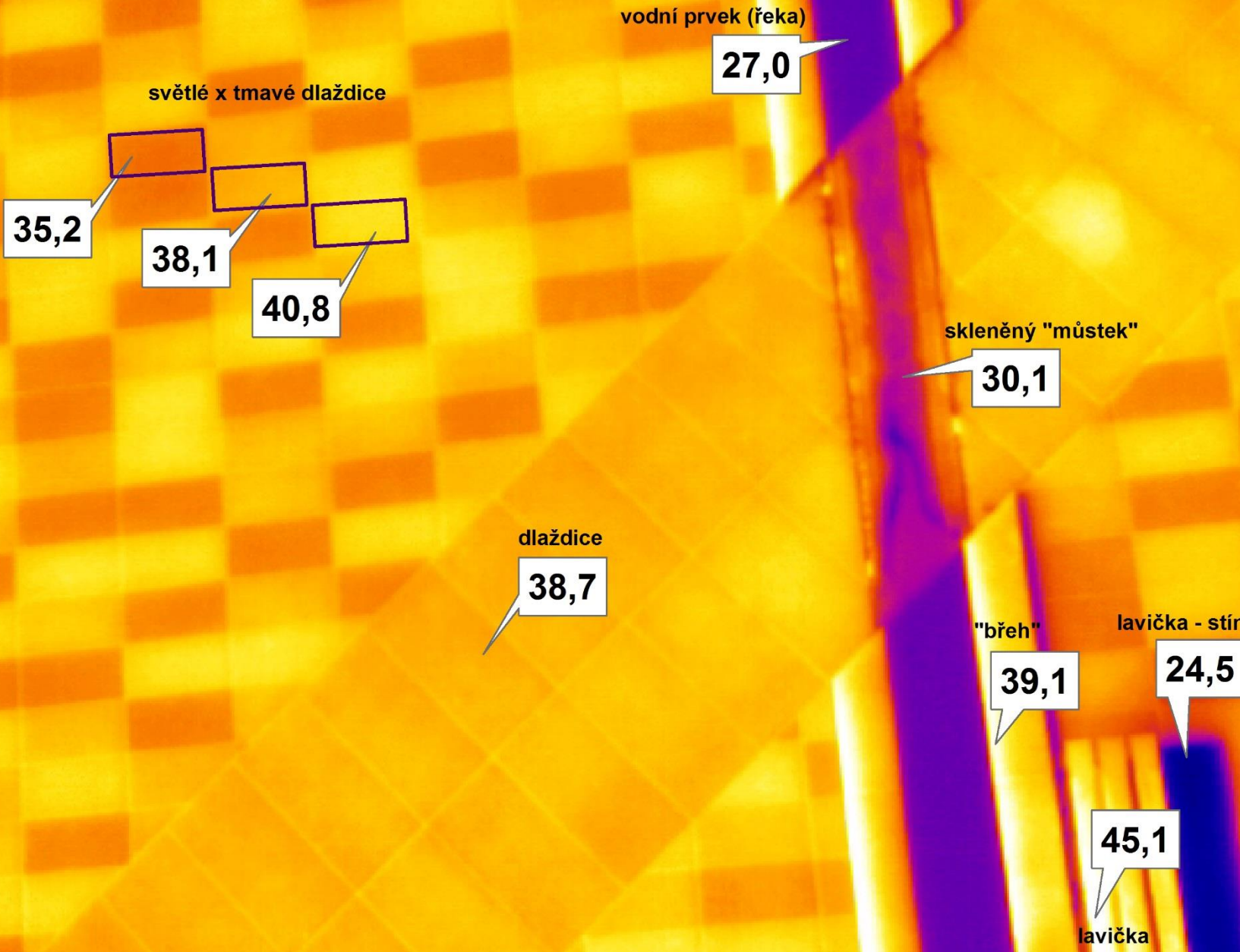

Hradec Králové – náměstí 28. října
teploty povrchů různých prvků

Teplota v 2 m nad zemí 24 st.C.

Teplota v 2 m nad zemí 24 st.C.

Teplotní vyzařování jednotlivých materiálů

Riegrovo náměstí

Před rekonstrukcí:

- Zelené plochy (trávníky) zabíraly cca **22 %** plochy náměstí
- **16** vzrostlých stromů

Po rekonstrukci :

- Zelené plochy (záhon, hrabanka se stromky, zelená plocha před Černigovem) zabírají cca **9 %** plochy náměstí
- **8** vzrostlých stromů
- **79** stromků s minimálním stínem

Rekonstrukce **Riegrova náměstí** byla dokončena v roce **2008** podle návrhu Atelieru designu a architektury Ing. arch. Patrika Kotase.

2005 – před rekonstrukcí

Vizualizace

Zdroj – Atelier designu a architektury Ing. arch. Patrika Kotase

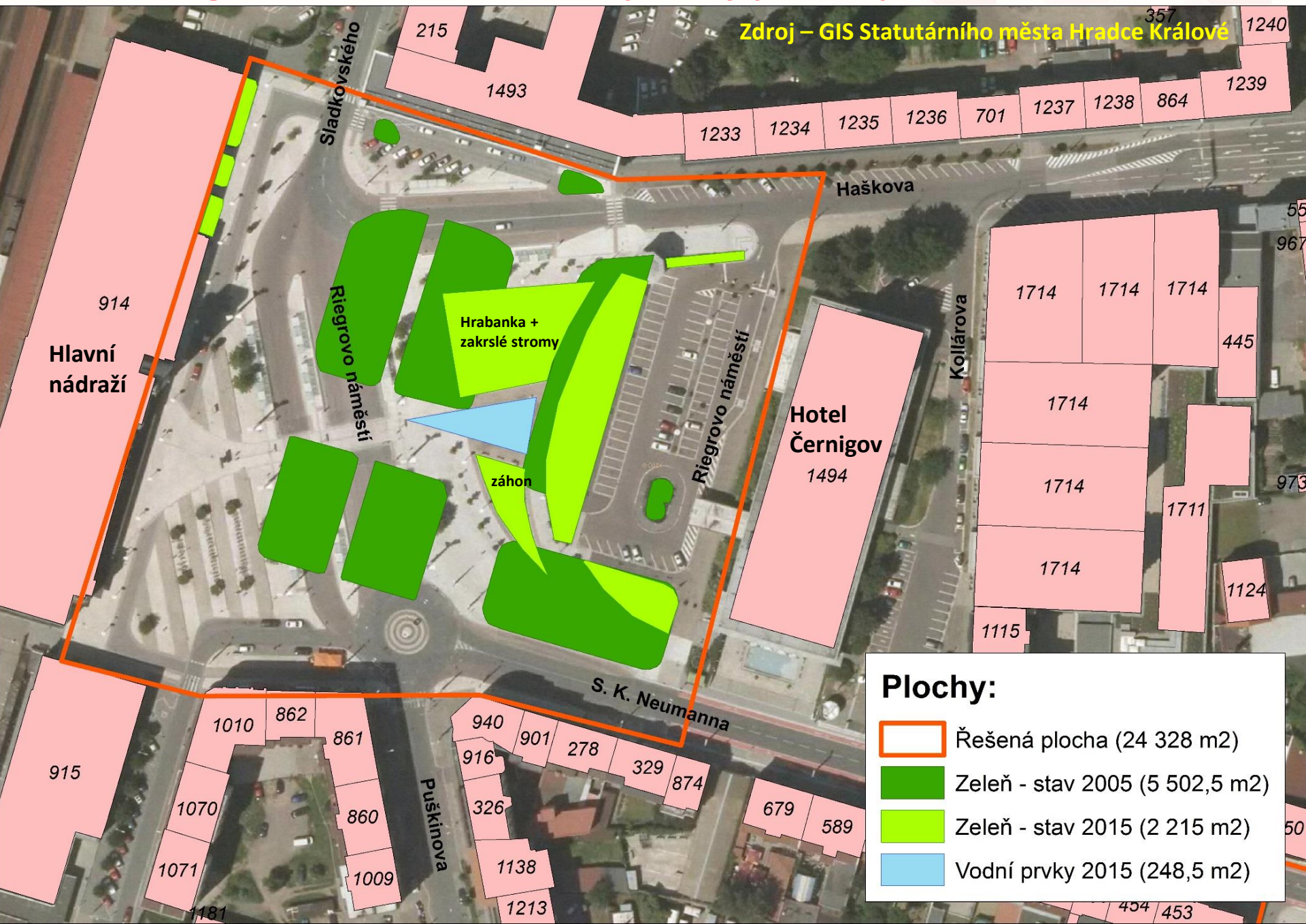
2015 – po rekonstrukci

Zdroj – ortofotomapy Hradce Králové 2005 a 2015

Riegrovo náměstí - zelené plochy před a po rekonstrukci

Zdroj – GIS Statutárního města Hradce Králové

Riegrovo náměstí v době snímkování

Lavičky jsou na opačné straně
stromů, než stín - nevhodné
umístění laviček v letních měsících

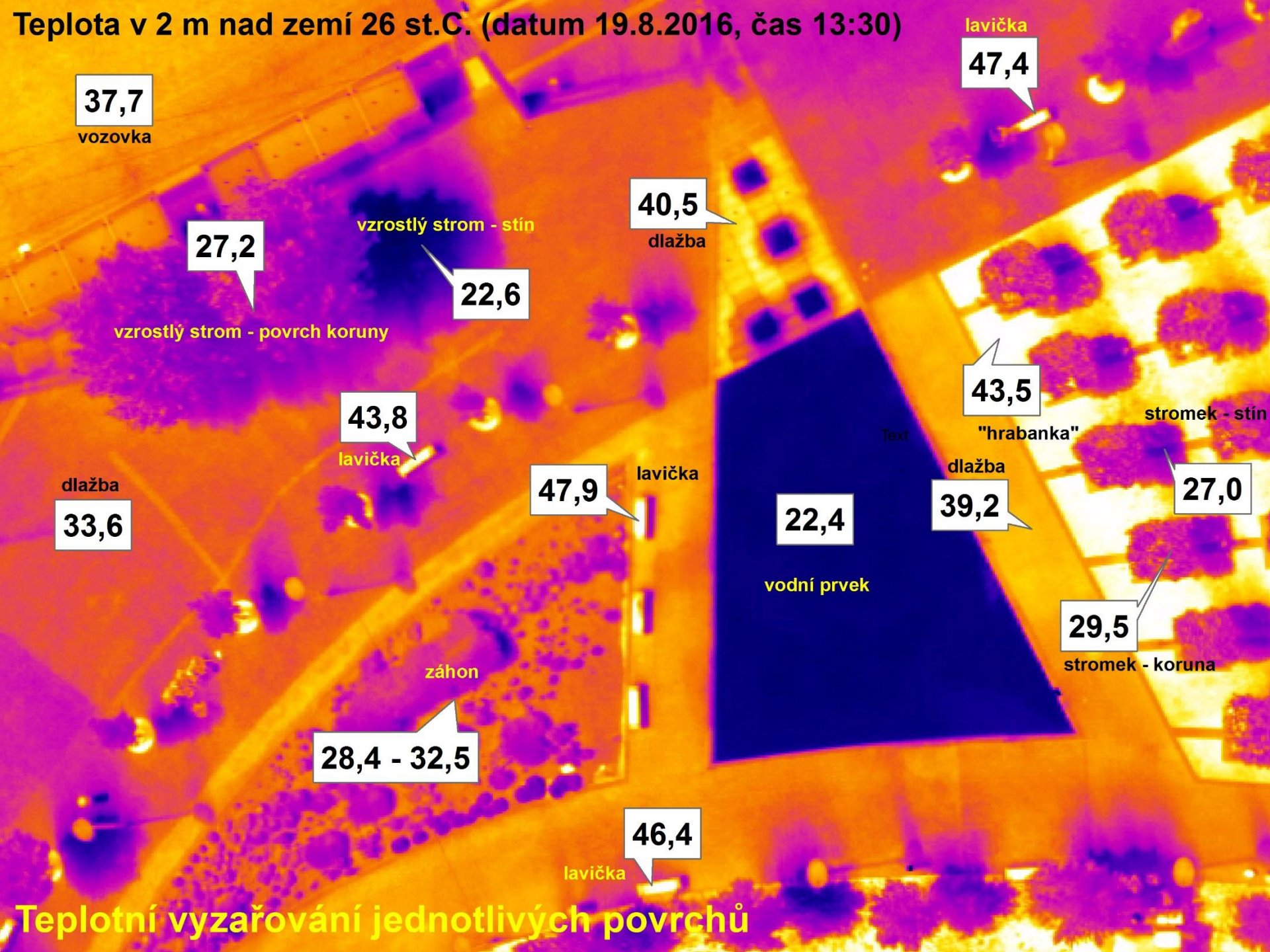

Osvícení
laviček
11 – 13 hod.

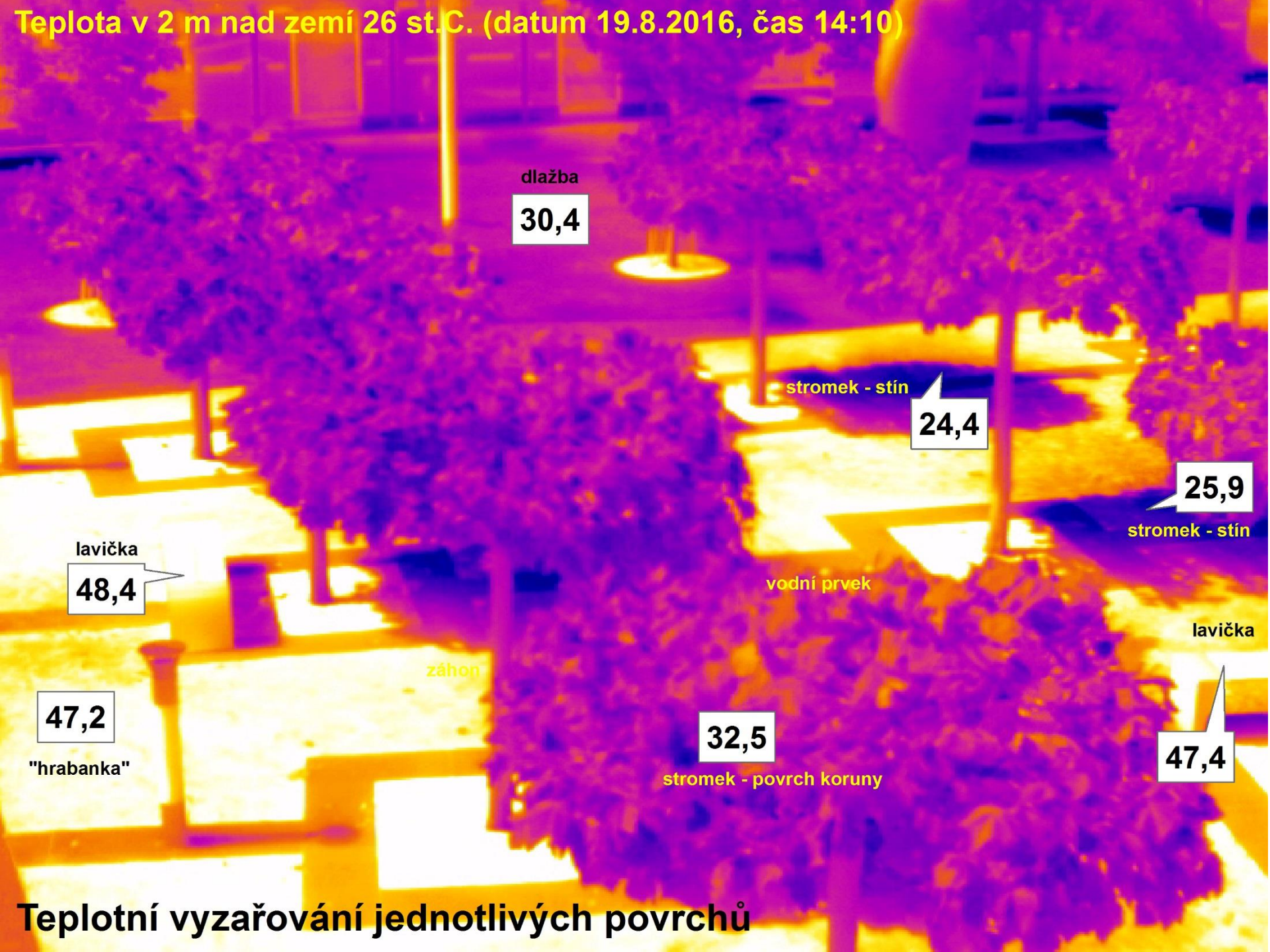
Teplota v 2 m nad zemí 26 st.C. (datum 19.8.2016, čas 13:30)

Teplotní vyzařování jednotlivých povrchů

Teplota v 2 m nad zemí 26 st.C. (datum 19.8.2016, čas 14:10)

Teplotní vyzařování jednotlivých povrchů

Závěr

- Z termovizních záznamů je patrný rozdíl v povrchové teplotě různých druhů dlažby.
- Jednoznačně pozitivní vliv na celkové mikroklima mají vzrostlé stromy a vodní prvky.
- Naopak – je vidět že lavičky jsou mnohdy nezastíněné.

(Například na Riegrově náměstí je většina laviček umístěna v blízkosti dekorativních stromků na „hrabankové“ ploše, ale ve směru k slunci, takže stín je na druhé straně stromků – lavičky jsou v létě mezi 10 a 15 hodinou na přímém slunečním světle).

- To se samozřejmě projevilo na povrchové teplotě, která přesáhla 40 st.C. (při teplotě vzduchu 26 st.C.). Při projekční přípravě rekonstrukce je třeba, aby projektanti počítali i tímto faktorem.

Závěr - doporučení

- Při plánování rekonstrukcí veřejných ploch dbát na tepelnou odrazivost uvažovaných materiálů.
- Nepodceňovat úlohu zeleně (zelených ploch i vzrostlých stromů).
- Vodní prvky oživují prostor, zároveň jej zchlazují.
- Při umísťování mobiliáře (laviček, herních prvků pro děti...) dbát na polohu slunce v letních měsících.
- Vytvářet stín tvořící prvky (umístění stromů, alejí, markýz, slunečníků....).
- Zelené plochy, sekané na „anglický trávník“ neplní funkci snižování vlivu UHI.

Dron sloužící:

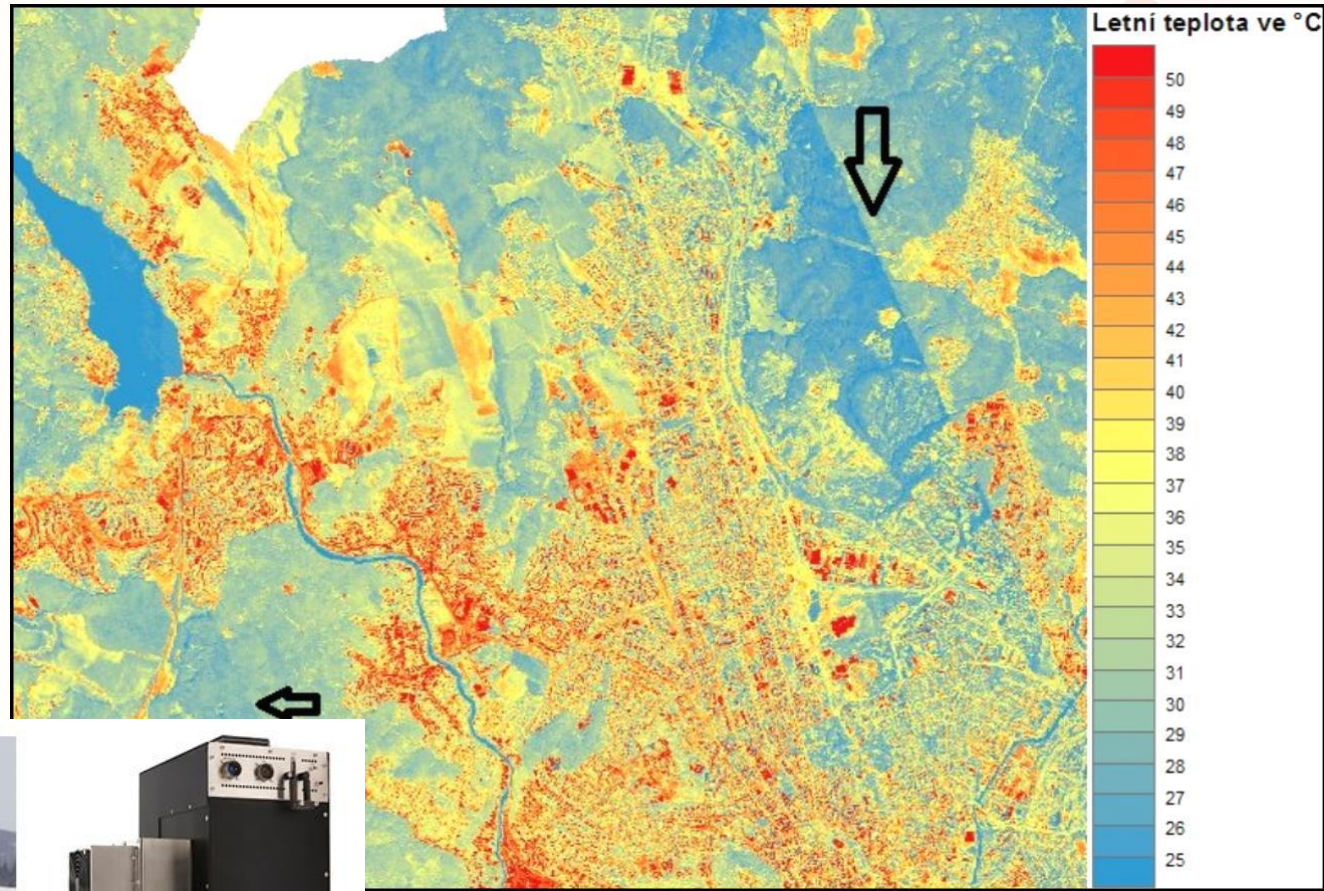
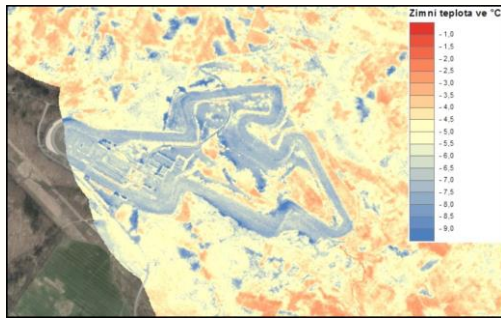
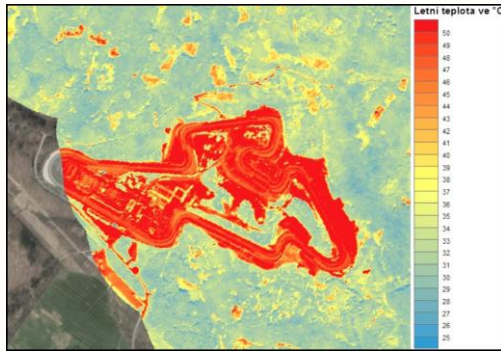
- Viz předchozí prezentace

Dron inspirující:

- Například DRONDANCE 😊

... a jak to dělají jinde? – Mapa povrchové teploty Brna

Zdroj – Ústav globální změny AV ČR, v.v.i.

Obr. 38. Letadlo Cessna Caravan 208B používaná CVGZ k hyperspektrálnímu a lidarovému snímkování zemského povrchu (vlevo) a jeden z jím používaných leteckých spektrometrů (CASI-1500).

Termovizní snímkování města Brna 2015 – 2016
(Oddělení dálkového průzkumu Země, Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i.)

HRADEC KRÁLOVÉ

VYSOKÁ ŠKOLA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

 Děkujeme vám za pozornost

Ing. Pavel Struha

pavel.struha@vsrr.cz

Statutární město Hradec Králové, Vysoká škola regionálního rozvoje

Doc. Ing. arch Vladimíra Šilhánková, Ph.D.

vladimira.silhankova@vsrr.cz

Mgr. Michael Pondělíček, Ph.D.

mpondelicek@gmail.com

Vysoká škola regionálního rozvoje